

Huvudman
021 Skol AB 556837-3228
nina.ericsson@centuriaskolan.se

2021-03-26
Dnr 2020:1237

Rektor
nina.ericsson@centuriaskolan.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolors läromedels-
strategi vid Centuriaskolan belägen i Västerås
kommun med 021 Skol AB som huvudman

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av skolors läromedelsstrategi på Centuriaskolan. Syftet är att granska i vilken utsträckning det i skolorna finns en välfungerande läromedelsstrategi som leds och samordnas av rektor. Granskningen inriktas mot skolornas processer vid kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 7-9.¹

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen, vilket beskrivs under respektive område. Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. I bilaga 1 och 2 återfinns fakta om skolan samt mer information om hur granskningen genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Centuriaskolan i följande utsträckning:

Rektors strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena

Rektorn har i låg utsträckning en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 7-9.

¹ Skolinspektionen har för den här granskningen definierat läromedel som ett strukturerat material som lärare använder i undervisningssituationen. Det finns analoga respektive digitala läromedel. Många analoga läromedel innefattar digitala komponenter. Digitala läromedel är läromedel som elever tar del av genom olika former av digitala verktyg. Granskningen omfattar såväl digitala som analoga (förlagsproducerade) läromedel samt det egenproducerade och delade material som lärare använder för att förmedla undervisningsstoffet (t.ex. stenciler, facklitteratur/faktatexter, skönlitteratur, tryckta/elektroniska tidningar, film/bild/ljud, PPT-presentationer). Det kan därmed också handla om material som inte är producerat som läromedel men som används som detta i undervisningen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det finns en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i den löpande verksamheten och i det systematiska kvalitetsarbetet. Strategin bör omfatta såväl analoga och digitala förlagsproducerade läromedel, som egenproducerade och delade material.

Lärarnas kvalitetssäkrings- och urvalsarbete för att tillhandahålla läromedel i de samhällsorienterande ämnena

Lärarna har i flera delar ett kvalitetssäkrings- och urvalsarbete för att tillhandahålla läromedel av god kvalitet i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 7-9.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver i sin kvalitetssäkring och val av läromedel utveckla och fördjupa en kritisk granskning av läromedel utifrån skolans värdegrund, samt utveckla och fördjupa sitt arbete med att granska hur läromedlen stämmer överens med samhällsutveckling och med aktuella forskningsrön om ämnet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 september 2021 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2020:1237) i de handlingar som sänds in samt ange skolans och huvudmannens namn.

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena

Inom detta område granskar Skolinspektionen med vilken kvalitet rektor utformar en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena på skolan. Det omfattar hur rektor ser till att det finns gemensamma principer som vägleder lärare i deras fortlöpande kvalitetssäkring och val av läromedel. Det omfattar också vilka förutsättningar som finns i form av avsatt tid och etablerade samverkansstrukturer, för att kunna söka nya läromedel och fortlöpande kvalitetssäkra dessa samt befintliga läromedel. Vidare granskas om kvalitetssäkring och val av läromedel följs upp i skolans systematiska kvalitetsarbete och om skolan planerar långsiktigt för hur läromedel ska hållas uppdaterade.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn har i låg utsträckning en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena i årskurs 7-9. Skolinspektionen gör denna bedömning utifrån att det inte finns några principer för vad lärarna skall tänka på och att rektorn ger svag ledning och stöd kring lärarnas kvalitetssäkring och val av läromedel. Vidare upprätthåller inte rektorn några strukturer och ger inte tidsmässiga förutsättningar för lärarnas samarbete kring läromedelsval. Kvalitetssäkring och val av läromedel diskuteras endast om det behövs med utgångspunkt i frågor om elevernas resultat i skolans systematiska kvalitetsarbete. Vid varje termin genomförs en behovsanalys som ligger till grund för inköp av läromedel, men det görs inte någon systematisk inventering av läromedlen utifrån deras tidsenlighet då inventeringen uteslutande baseras på en undersökning av de analoga läroböckernas fysiska skick.

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn endast ger svag ledning och stöd kring lärarnas kvalitetssäkring och val av läromedel, eftersom det inte finns några kommunicerade principer för vad lärarna ska tänka på vid val av läromedel. Rektorn har enligt en lärare lämnat till ämneskollegiet att fatta beslut i frågor om val och kvalitetssäkring av läromedel. Lärarna berättar att det är upp till dem själva att strukturera arbetet med kvalitetssäkring och val av läromedel, liksom att välja läromedel då rektorn inte upprättar några principer för detta arbete. Enligt lärarna sker arbetet med detta informellt i en löpande diskussion, där frågan om läromedel dock inte behandlas på något specifikt sätt. Det har däremot funnits en strategi vid val av den analoga bok som i huvudsak används vid skolan, vilket enligt rektorn består i att alla samhällsorienterande ämnen skall vara samlade i en och samma bok. I övrigt menar lärarna att det inte finns några principer för deras val av läromedel

som är uttalade av rektorn, med undantag från en lärare som säger att rektorn uttalat att alla kursplanens mål skall kunna nås via användning av läromedlet. Enligt intervjuer med lärarna är det de själva som väljer läromedel efter informell kollegial diskussion med varandra. Rektorn styr genom att godkänna inköpet, men såväl lärare som rektor säger att de läromedel som behövs för verksamheten köps in och att det inte finns några ekonomiska ramar som hittills har satt stopp för att köpa in det material som av lärarna anses behövas.

Av Skolinspektionens granskning framgår vidare att rektorn inte upprättar några strukturer och ger inte tidsmässiga förutsättningar för lärarnas samarbete kring läromedelsval och att det inte finns någon arbetsbeskrivning för arbetet med kvalitetssäkring och val av läromedel. En lärare säger att de har helt fria händer. Rektorn och lärarna uppger i intervjun att de har mötestid på måndagar, men att det då är hela kollegiet som samlas och diskuterar de frågor som är aktuella att ta upp, exempelvis enskilda elevers situation eller undervisningen i ett specifikt moment. Det finns i övrigt enligt lärarna och rektorn ingen tid avsatt till möten i ämneslag med hänvisning till att arbetet sköts i informella och löpande diskussioner, och därmed finns inga mötesstrukturer som är till för just kvalitetssäkring och val av läromedel. Rektorn uttalar i intervjun att det är ett strategiskt val att hålla nere mötestiden för att stimulera kontinuerlig dialog mellan lärarna. Två av lärarna har svårt att uppskatta om tiden verkligen räcker till. Däremot säger lärarna och rektorn i intervjun att de möter andra lärare ämneslagsvis från andra skolor i nätverksträffar, där det kan förekomma att läromedel diskuteras. Lärarna uttrycker att de alltid har möjlighet att diskutera kvalitetssäkring och val av läromedel. Det finns dock ingen arbetsbeskrivning som redogör för hur exempelvis rollfördelning ska se ut vid kvalitetssäkring och val av läromedel eller vilka aspekter som skall beaktas i detta arbete. Enligt såväl lärarna som rektorn är arbetet med kvalitetssäkring och val av läromedel i sin helhet delegerat till lärarna med fria händer, och rektorn framhåller i intervjun att hen skulle ha etablerat formella strukturer för arbetet om det hade behövts, men hen upplever inte detta nödvändigt. Till detta hör också introduktion av eventuellt nyanställda och/eller obehöriga lärare: lärarna förväntas införliva nya och/eller obehöriga lärare i arbetets olika aspekter, inklusive frågor om läromedel.

Av Skolinspektionens granskning framgår att kvalitetssäkring och val av läromedel till viss del berörs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, men det är inte en återkommande och på förhand given punkt. Lärarna säger att de diskuterar elevernas resultat och hur man kan få eleverna att nå så långt som möjligt. Rektorn säger i intervjun att man föregående år haft en diskussion om läromedel i direkt anknytning till det systematiska kvalitetsarbetets uppföljning, då en elevgrupp hade fått prova ett lättare material och att man då utvärderade effekterna av detta. Både lärare och rektorn uppger att i normala fall sker inte diskussioner om kvalitetssäkring och val av läromedel i uppföljningen inom ramen för det systema-

tiska kvalitetsarbetet; snarare sker en sådan diskussion i en kontinuerlig dialog mellan lärarna sinsemellan och med rektorn. Lärarna kan i intervjuerna inte ge exempel på åtgärder som genomförts vad gäller kvalitetssäkring och val av läromedel som en följd av uppföljning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Lärarna säger också att elevernas i synpunkter vad gäller läromedel inte behandlas i det systematiska kvalitetsarbetet och dess uppföljning. Dock säger rektorn att eleverna inkommer med synpunkter via en enkät om huruvida eleverna anser att de har det material de behöver för att kunna genomföra sina studier på ett så bra sätt som möjligt. Lärarna och rektorn uppger också i intervjun att rektorn gör lektionsbesök med viss regelbundenhet. Rektorn säger i intervjun att det vid dessa besök diskuteras planering och genomförande av lektioner, och rektorn vid dessa tillfällen har inblick i de läromedelsval som gjorts av läraren. Lärarna bekräftar denna bild i intervjun.

Av Skolinspektionens granskning framgår slutligen att rektorn inte har en plan för en systematisk inventering av läromedlen utifrån deras tidsenlighet. Lärarna säger att rektorn inte har formulerat någon plan för hur läromedlen skall hållas uppdaterade så att de är tidsenliga. Däremot gör lärarna, på rektorns anmodan, en inventering varje termin för att undersöka det fysiska skicket på böckerna, och för att göra nybeställningar för att ersätta alltför slitna böcker. Lärarna säger att de då får de resurser som behövs, efter behov. Detta inventeringsarbete sker endast med den analoga läroboken. Någon inventering av andra typer av läromedel, exempelvis egenproducerat material, nämner varken lärarna eller rektorn i intervjun.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att det finns en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i den löpande verksamheten och i det systematiska kvalitetsarbetet. Strategin bör omfatta såväl analoga och digitala förlagsproducerade läromedel, som egenproducerade och delade material.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en strategi för att kvalitetssäkra och välja läromedel inom samhällsorienterande ämnen i årskurs 7-9, då flera viktiga delar i ett sådant arbete saknas. Det finns inga kommunicerade principer som kan vägleda lärare hur läromedelsval ska göras och rektor upprätthåller inte strukturer och ger inte heller några tidsmässiga förutsättningar för lärarnas samarbete kring läromedelsval. Rektorn har en överblick över hur lärarna gjort sina läromedelsval via bland annat deltagande i ämneslagsträffar och lektionsbesök. I dessa aktiviteter ingår att diskutera planering av undervisning i vilken val av läromedel ingår. Att det inte finns någon plan för att systematiskt inventera läromedel utifrån deras

tidsenlighet gör det svårt för rektorn att ha kunskap om vilka behov av nödvändiga inköp av läromedel som finns på skolan.

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av rektorn. Rektorn har, enligt läroplanen, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet för en tidsenlig utbildning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med kvalitetssäkring och val av läromedel genom att se till att det finns en strategi för ett sådant arbete, som kan säkerställa att alla elever får tillgång till läromedel av god kvalitet för en tidsenlig utbildning. Detta kan göras genom att det finns tydliga och ändamålsenliga principer som kan vägleda lärare i deras val av läromedel i olika läromedelskategorier, att lärarna ges tillräckliga strukturer och tidsmässiga förutsättningar för samarbete kring läromedelsval, att det inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet följs upp hur lärare väljer läromedel samt att skolan planerar långsiktigt för hur läromedel ska hållas uppdaterade.

Lärarnas kvalitetssäkrings- och urvalsarbete för att tillhandahålla läromedel i de samhällsorienterade ämnena

Inom detta område granskar Skolinspektionen med vilken kvalitet lärarna i de samhällsorienterade ämnena kvalitetssäkrar och väljer läromedel. Det omfattar hur lärarna granskar att läromedlen överensstämmer med ämnets centrala innehåll och syfte och läroplanens värdegrund samt omfattar väsentliga delar av ämnet på ett sätt som skapar överblick, sammanhang och en röd tråd genom ämnesstudierna. Vidare omfattar det hur lärarna granskar läromedlen utifrån aktuell forskning och samhällsutveckling inom ämnets ramar samt läromedlets möjlighet till anpassning utifrån elevers behov och förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärarna har i flera delar ett kvalitetssäkrings- och urvalsarbete för att tillhandahålla läromedel i de samhällsorienterade ämnena i årskurs 7-9. Skolinspektionen gör bedömningen utifrån att lärarna i kontinuerlig dialog med varandra säkerställer att kursplanernas centrala innehåll och syfte täcks in. Lärarna tar också hänsyn till elevernas skiftande behov och motivation vid kvalitetssäkring och val av läromedel. Emellertid framkommer att lärarnas arbete för att granska läromedlens överensstämmelse med läroplanens värdegrund är grund och att det inte sker på ett tillräckligt fördjupat och kritiskt sätt. Utöver detta framgår att lärarna i viss mån kritiskt granskar läromedlens aktualitet och samstämmighet med samhällsutveckling och forskningsrön om ämnet och ämnets didaktik, men att granskningen kan utvecklas och fördjupas.

Skolinspektionens granskning visar att det inte finns någon formaliserad struktur för lärarnas arbete kring kvalitetssäkring och val av läromedel, men att lärarna såväl individuellt som gemensamt granskar läromedlen utifrån dess centrala innehåll och syfte. Lärarna och rektorn säger att det inte finns något formaliserat arbete i frågor om kvalitetssäkring och val av läromedel. Det är enligt dem och rektorn något som sker kontinuerligt i en ständig dialog med ämnesföreträdarna. En lärare säger att de pratar när de behöver, en annan säger att de har en kontinuerlig diskussion om hur undervisningsmaterialet fungerar, inte minst det egenproducerade, i syfte att säkra urvalet av läromedel inför kommande lektioner. Lärarna berättar att de inför varje ämnesområde undersöker huruvida läromedlet ger stöd för det centrala innehållet och det syfte som skall uppnås enligt läroplanen. Det sker dels genom en kontroll mot läroplanen i sig, dels genom att det centrala innehållet finns listat på lärplattformen. Lärarna säger också att det är viktigt att kontrollera läromedlet mot det centrala innehållet så att det kan kompletteras, antingen i termer av innehåll eller i annan form för att vara mer lättförståeligt. Rektorn berättar i intervjun att hen hoppas att lärarna utgår från centralt innehåll och syfte i sin kvalitetssäkring och val av läromedel.

Det framgår av Skolinspektionens granskning att lärarna i val av läromedel har en grundanalys av läromedlets överensstämmelse med läroplanens värdegrund. En av lärarna säger att hen inte tittar igenom läromedlet för att undersöka vilken värdegrund det förmedlar, och ytterligare en lärare berättar att det inte låter sig göras i hens ämne. Lärarna berättar att det inte är något som sker på ett systematiskt sätt eller i grupp, utan snarare sker det spontant emellanåt. Dock säger rektorn att lärarna väljer ut det stoff ur böckerna som överensstämmer med värdegrunden, men säger samtidigt att det finns en förväntan på att det förlagsproducerade läromedlet redan är granskat. En av lärarna säger att en granskning av värdegrunden tar sin utgångspunkt i vem man är som lärare och vad man har för intressen, snarare än läroplanen. Värdegrundsfrågor aktualiseras däremot, enligt lärarna och rektorn, regelbundet genom de nyhetsinslag som visas för eleverna, men inslagen granskas inte i förväg. Lärarna berättar att det främst är elevernas reaktion på inslagen som väcker värdegrundsdiskussioner. Detta bekräftas av rektorn som säger att lärarna inte analyserar läromedlen utifrån skilda värdegrundsperspektiv och att hen emellanåt påminner lärarna om att ha kapitel ett och två i läroplanen i åtanke i sin verksamhet.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna i viss mån granskar de befintliga läromedlen utifrån samhällsutvecklingen och forskning om ämnets och ämnets didaktik, men att det inte sker på ett fördjupat och systematiskt sätt. En lärare berättar att hen följer upp det man själv känner till, men att hen i huvudsak förlitar sig på att förlaget som producerat läromedlet har gjort en granskning. En lärare säger vidare att de uppdaterar sig utifrån samhällsutveckling och forskning i ämnet samt ämnets didaktik i mån av tid, men att det vore önskvärt om någon extern part gör

det, exempelvis Skolverket. Lärarna uppger att det är avhängigt att brinna för sitt ämne för att hålla läromedlen uppdaterade utifrån samhällsutvecklingen, och en av lärarna säger att det är viktigt att ha koll på omvärlden eftersom vissa av de samhällsorienterande ämnena kan genomgå snabba förändringar. De säger vidare att uppdatering med samhällsutveckling är något som följs i klassrummet genom att dagsaktuella händelser diskuteras, snarare än att läromedlets innehåll problematiseras. När det gäller forskning i ämnet och i ämnets didaktik uttrycker lärarna att det är något de diskuterar i det spontana mötet i lärarrummet. En av lärarna säger också att hen får input vad gäller forskning i ämnet och i ämnets didaktik via sociala medier. Rektorn uppger att hen inte har pratat med lärarna om hur de undersöker att läromedlen är uppdaterade efter samhällsutvecklingen, men hen antar att om någon lärare skulle vara särskilt intresserad av forskning i ämnet eller ämnets didaktik, så skulle det diskuteras mellan lärarna. Hen uppger också att forskning i ämnets didaktik inte är ett vanligt förekommande diskussionsämne, men att man där emot på skolan ofta diskuterar mer allmändidaktisk forskning, vilken förutsätts bli relevant och anpassas inom ramen för respektive ämne.

Slutligen visar Skolinspektionens granskning att lärarna är medvetna om och tar hänsyn till läromedlens möjligheter till anpassning till elevernas skilda behov. Lärarna berättar att det finns anpassningar för de elever som behöver ett mer lättläst material, och alla elever har också tillgång till läroboken inläst. Specialpedagogen är i kontinuerlig dialog med lärarna, som berättar att hen är med på lektioner och uppfattar signaler om ifall ytterligare anpassningar behöver göras. En lärare berättar att hen ibland ser att vissa områden i läroboken behöver anpassas och göras mer lättillgängligt, varpå hen själv producerar ett kompletterande läromedel. Lärarna säger också att en viss anpassning av läromedlet kan ske efter elevernas intressen och motivation, på så vis att de ibland får ett material som knyter an till deras intressen för att på så sätt underlätta att ta sig över trösklar för läsningen. Rektorn berättar att utgångspunkten skall vara att fokusera på elever som ligger i betygsspannet E-A. Utöver det sätter lärarna in kompletterande material för de elever som behöver extra stöd för att nå upp till E-nivå. Rektorn berättar också att det är viktigt att kunna erbjuda ett stimulerande material för de elever som behöver mer utmaningar i sina studier.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver i sin kvalitetssäkring och val av läromedel utveckla och fördjupa en kritisk granskning av läromedel utifrån skolans värdegrund, samt utveckla och fördjupa sitt arbete med att granska hur läromedlen

stämmer överens med samhällsutveckling och med aktuella forskningsrön om ämnet.

Lärarna tar hänsyn till flera olika perspektiv, såsom centralt innehåll och syfte, när de kvalitetssäkrar och väljer läromedel. Detta arbete kan dock utvecklas vad gäller att ha en kritisk hållning för att granska läromedlens överensstämmelse med läroplanens värdegrund. Arbetet med att granska hur läromedlen stämmer överens med samhällsutvecklingen, aktuella forskningsrön om ämnet och ämnets didaktik kan också utvecklas.

Enligt läroplanen ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. Skolan ska också främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Vidare ska, enligt skollagen, utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Rektorn har, enligt läroplanen, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet för en tidsenlig utbildning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att på ett fördjupat sätt kritiskt granska läromedel utifrån läroplanens värdegrund. I nuläget ges arbetet inte tillräckliga förutsättningar för att tillförsäkra en kritisk och fördjupad granskning som omfattar hela läroplanens värdegrund. Genom att aktualisera frågan om läroplanens värdegrund i en utvecklad granskning av läromedel ökar möjligheterna till en kritisk, mer omfattande och mer reflekterad hållning med ökade möjligheter att täcka in fler delar av läroplanens värdegrund. Skolinspektionen bedömer vidare att skolans arbete med kvalitetssäkring och val av läromedel behöver utvecklas med utgångspunkt i samhällsutveckling och aktuell forskning om ämnet mot bakgrund av att undervisning ska bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolinspektionens bedömning är att det inte är tillräckligt och inte heller långsiktigt hållbart att lärarna utgår från att vissa läromedelskategorier, tex nya förlagsproducerade läromedel, är samstämmiga med läroplanens värdegrund, samhällsutvecklingen och forskning om ämnet och ämnets didaktik, eller att det är avhängigt den enskilda lärarens intressen om så sker.

För att kunna granska läromedel utifrån forskning om ämnet och ämnets didaktik behöver lärarna få fortlöpande kunskaper om sådana aktuella forskningsrön på ett systematiskt sätt som är oberoende av den enskilda lärarens intressen i frågan.

På Skolinspektionens vägnar

X Ann Edvinsson

Ann Edvinsson

Beslutsfattare

Signerat av: Ann Edvinsson

X Håkan Fleischer

Håkan Fleischer

Föredragande utredare

Signerat av: Håkan Fleischer

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Gunilla Feiff deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Denna granskning genomförs i 30 skolor runt om i landet, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Centuriaskolan belägen i Västerås kommun med 021 Skol AB som huvudman ingår i denna granskning. Enligt uppgifter från rektor går 129 elever på skolenheten, samtliga i årskurs 7-9. Totalt undervisar tre lärare inom samhällsorienterande ämnen i årskurs 7-9. Lärarna inom samhällsorienterande ämnen är organiserade i ett ämneslag.

Skolinspektionen granskade Centuriaskolan den 4 och 18 februari 2021. Granskningen genomfördes av Håkan Fleischer och Gunilla Feiff.

Med anledning av Covid-19 anpassar Skolinspektionen för närvarande på olika sätt vårt arbete. Den här granskningen har genomförts på distans via telefon eller videolänk utan besök på skolorna. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Mer information finns på www.skolinspektionen.se.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- tre enskilda intervjuer med lärare inom samhällsorienterande ämnen,
- en intervju med rektor, samt
- skriftlig information som har begärts in från huvudmannen och rektorn.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från granskningen för faktakontroll.

Mer information om den tematiska kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/skolors-laromedelsstrategi>

Bilaga 3: Författningsstöd

Bedömningsområde 1: Rektors strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i de samhällsorienterande ämnena

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 §§, 4 kap. 4-7 §§ och 4 kap. 9 § skollagen (2010:800)

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande samt 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde 2: Lärarnas kvalitetssäkrings- och urvalsarbete för att tillhandahålla läromedel i de samhällsorienterande ämnena

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 3 kap. 2 § och 4 kap. 9 § skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevers ansvar och inflytande samt 2.8 Rektorns ansvar

Bilaga 4: Mall för huvudmannens redovisning

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver se till att det finns en strategi för kvalitetssäkring och val av läromedel i den löpande verksamheten och i det systematiska kvalitetsarbetet. Strategin bör omfatta såväl analoga och digitala förlagsproducerade läromedel, som egenproducerade och delade material.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Lärarna behöver i sin kvalitetssäkring och val av läromedel utveckla och fördjupa en kritisk granskning av läromedel utifrån skolans värdegrund, samt utveckla och fördjupa sitt arbete med att granska hur läromedlen stämmer överens med samhällsutveckling och med aktuella forskningsrön om ämnet.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: